Σ. ΓΙΕΛΕΝ

ΣΙΚΑΓΟ 1886

Η ιστορία της εργατικής Πρωτομαγιάς
Η προπαγάνδα μέσα από τη δράση

REVENGE!

Workingmen, to Arms!!!

Your masters sent out their bloodhounds — the police —, they killed six of your brothers at McCormicks this afternoon. They killed the poor wretches, because they, like you, had the courage to disobey the supreme will of your bosses. They killed them, because they dared ask for the shortenin of the hours of toil. They killed them to show you, "Free American Citizens!", that you must be satisfied and contended with whatever your bosses condescend to allow you, or you will get killed!

You have for years endured the most abject humiliations; you have for years suffered unmeasurable iniquities; you have worked yourself to death; you have endured the pangs of want and hunger; your Children you have sacrificed to the factory-lords — in short: You have been miserable and obedient slave all these years: Why? To satisfy the insatiable greed, to fill the coffers of your lazy thieving master? When you ask them now to lessen your burden, he sends his bloodhounds out to shoot you, kill you!

If you are men, if you are the sons of your grand sires, who have shed their blood to free you, then you will rise in your might, Hercules, and destroy the hideous monster that seeks to destroy you. To arms we call you, to arms!

Your Brothers.

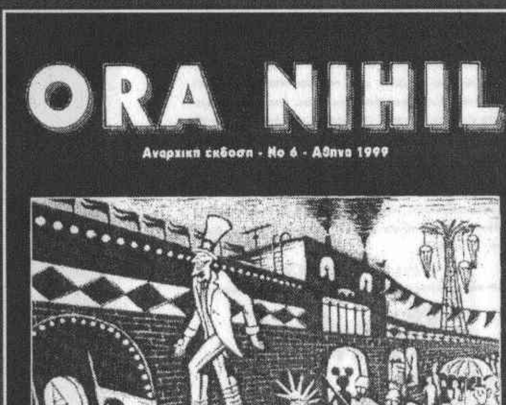
Rache! Rache!

Arbeiter, zu den Waffen!

Eure Brüder.

Ora Nihil

Χωρίς αμφιβολία τα γεγονότα που εκτυλίχθηκαν το Μάη του 1886 στο Σικάγο καθώς και η καταδίωξη των αναρχικών εργατών που έδρασαν μέσα σε αυτά και έμειναν γνωστοί ως οι "μάρτυρες του Σικάγο" σηματοδότησαν για περισσότερο από έναν αιώνα τους κοινωνικούς και ταξικούς αγώνες ενάντια στο Κράτος και το Κεφάλαιο. Γι'αυτό άλλωστε και υπέστησαν για δεκαετίες συστηματική διαστρέβλωση, συσκότιση και σπέκουλα από την εξουσιαστική Αριστερά (μαρξιστές-λενινιστές και σοσιαλδημοκράτες) μέχρι πλήρους αποχύμωσης, αποστέωσης και νέκρωσης κάθε ουσιαστικού και συμβολικού αγωνιστικού περιεχόμενου της λεγόμενης "εργατικής πρωτομαγιάς", η οποία δεν αντιπροσωπεύει και τίποτα περισσότερο από μια επέτειο που τη γιορτάζουν επίσημα οι κάθε λογής πολιτικοί και συνδικαλιστές νταβατζήδες των κολασμένων της μισθωτής δουλείας.

Το κείμενο του Σ. Γιελέν για την Πρωτομαγιά στο Σικάγο αποτελεί μια αυθεντική και μοναδική καταγραφή εκείνων ακριβώς των γεγονότων και των προσώπων που στο βωμό των σκοπιμοτήτων της Αριστεράς υπέστησαν κάθε δυνατή παραποίηση. Γι'αυτή την μοναδικότητα και την αυθεντικότητά του και σε πείσμα των καιρών, το κείμενο του Σ. Γιελέν έτυχε πολλών δημοσιεύσεων.

Πρωτοδημοσιεύτηκε στα ελληνικά από το περιοδικό ΟΤΑΝ, νο 1, (Μάης 1975), αναδημοσιεύτηκε αυτούσιο σε μια μπροσούρα από τη Συσπείρωση Αναρχοσυνδικαλιστών και την Ομάδα Αναρχικών Λειβαδιάς στις αρχές της δεκαετίας του '80, και ακολούθησαν οι αναδημοσιεύσεις του στο περιοδικό ΑΝΑΡΧΟΣ, νο 5 (Δεκ. '86) και στην αναρχική εφημερίδα της Πάτρας ΑΝΤΙΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ, νο 2 (Μάης '87).

Όπως αναφέρεται και στα εισαγωγικά σημειώματα των δημοσιεύσεων που προηγήθηκαν, έτσι και η παρούσα έκδοση αυτού του κειμένου δεν αποσκοπεί στο να δοθεί κάποιο "χαμένο νόημα" στην καθεστωτική και απαξιωμένη "εργατική πρωτομαγιά" αλλά στο να παραμείνει ζωντανή και προσιτή η μνήμη της αιματοβαμμένης εξέγερσης του Σικάγο σε όλους όσοι εξακολουθούν να αγωνίζονται για μια κοινωνία ελεύθερη, χωρίς Κράτος και αφεντικά.

Στις μέρες μας άλλωστε το δικό μας "Σικάγο" ανθίζει ήδη στους δρόμους του Μεξικό, του Άμστερνταμ, του Λονδίνου, της Αθήνας, του Σιάτλ, της Πράγας, της Μελβούρνης, της Νίκαιας, της Ζυρίχης, της Σεούλ, του Μπουένος Άιρες... μέσα στην αλληλουχία των αντιστάσεων και των εξεγέρσεων ενάντια στην πλανητική κυριαρχία του Κράτους και του Κεφάλαιου.

ORA NIHIL, Κύκλος Αναρχικών
Απρίλης 2001

1886: Η ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ
Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑΣ

Όπως ο πανικός του 1873 σφράγισε τη γέννηση του συνειδητού εργατικού κινήματος σε εθνική κλίμακα, έτσι σφράγισε και τη γέννηση μιας πρακτικής και ρεαλιστικής αντίληψης για το σοσιαλισμό -αντίληψης που επρόκειτο να αντικαταστήσει τους απόμακρους ουτοπικούς πόθους των πρώτων σοσιαλιστών που περιορίζονταν σε «υψηλές» διανοουμενίστικες συζητήσεις και ρομαντικά δοκίμια. Από κείνη την εποχή οι σοσιαλιστές, αντί να τρέφουν ιδεαλιστικές ελπίδες για το αύριο, άρχισαν να δρουν για το σήμερα, οργανώνοντας διαδηλώσεις πεινασμένων, διαδηλώσεις ανέργων, απεργίες, μαζικές συγκεντρώσεις και πολιτικές καμπάνιες. Αρχικά λειτούργησαν μέσα από το Εργατικό Κόμμα των Η.Π.Α. που είχε ιδρυθεί το 1876 και που έπαιξε σημαντικό ρόλο στις απεργίες των σιδηροδρομικών το 1877, ιδιαίτερα στο Σικάγο και το Σαιν Λούις. Μετά την αποτυχία αυτών των απεργιών το Εργατικό Κόμμα αναδιοργανώθηκε και μετονομάστηκε σε Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα που είχε σαν πρωταρχική του λειτουργία την πολιτική δράση, άσχετο αν διατήρησε φιλικές σχέσεις με τα συνδικάτα. Όταν έγινε αυτή η αλλαγή, η Εθνική Εκτελεστική Επιτροπή του Σ.Ε.Κ. διέταξε να σταματήσουν οι μαζικές συγκεντρώσεις για να παρουσιάσει στα νομοθετικά σώματα προτάσεις σχετικές με την καθιέρωση του οκτάωρου, αποφάσεις για την κατάργηση όλων των απαγορευτικών νομοσχεδίων και για την αγορά από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση σιδηροδρομικών και τηλεγραφικών γραμμών.

Παρόλα αυτά, το σοσιαλιστικό κίνημα στην Αμερική αντικατόπτριζε το σχίσμα της Πρώτης Διεθνούς -οι φράξιες που δημιουργήθηκαν διαχωρίστηκαν με αφορμή θέματα τακτικής και μεθοδολογίας. Οι Διεθνιστές υποστήριζαν τον μυστικό εξοπλισμό και την άμεση προετοιμασία για την κοινωνική επανάσταση, ενώ ο συνδικαλισμός και η πολιτική θα χρησίμευαν σαν επικουρικές δραστηριότητες που έπρεπε να βρίσκονται κάτω από αυστηρή επιτήρηση από φόβο μήπως οδηγήσουν στο προδοτικό ρεύμα του οπορτουνισμού. Οι Λασσαλικοί, από την άλλη μεριά, ζητούσαν τη σταδιακή δημιουργία μιας νέας κοινωνίας μέσω της εκπαίδευσης, της πολιτικής οργάνωσης και της κοινοβουλευτικής διαδικασίας. Οι Λασσαλικοί ελέγχανε για μερικά χρόνια την πολιτική του κόμματος και τόλμησαν ακόμα και στο Σικάγο, το παραδοσιακό οχυρό του συνδικαλισμού και των επαναστατικών στοιχείων, να ταχτούν υπέρ της συμμετοχής στις εκλογές. Γρήγορα λοιπόν ξέσπασε μια διαμάχη όσον αφορά τις αγωνιστικές εργατικές οργανώσεις. Η μεγαλύτερη από αυτές, η Lehr und Wehr Verein, είχε δημιουργηθεί από γερμανούς σοσιαλιστές του Σικάγου το 1875, με στόχο να προστατευθούν ενάντια στους τραμπουκισμούς των παλαιότερων κοινοβουλευτικών κομμάτων. Η ανάγκη για την ύπαρξη αυτής της προστασίας αποδείχτηκε αργότερα κατά τη διάρκεια της απεργίας των επιπλοποιών τον Ιούλιο του 1877, όταν η αστυνομία επιτέθηκε με εξωφρενική κτηνωδία ενάντια σε ειρηνικές συγκεντρώσεις. Η Εθνική Εκτελεστική Επιτροπή του Σ.Ε.Κ., με το να απαρνηθεί όλες τις αγωνιστικές οργανώσεις, συγκρούστηκε ακόμα περισσότερο με τα επαναστατικά στοιχεία του Σικάγου. Η εχθρότητα αυ-

τή έγινε εντονότερη το 1880 μετά την παταγώδη αποτυχία των σοσιαλιστών στις εκλογές. Επιπλέον, ο μοναδικός σοσιαλιστής δημοτικός σύμβουλος που εκλέχτηκε ξανά στο Σικάγο δεν κατάφερε να αναλάβει τα καθήκοντά του λόγω της παρασκηνιακής χειραγώγησης από μέρος του Δημοκρατικού δημοτικού συμβουλίου, οπότε οι επαναστάτες τόνισαν το πόσο μάταιο ήταν να κατακτηθεί η νέα κοινωνία μέσα από τις κάλπες. Οι τάξεις των επαναστατών πλήθυναν χάρη στην προσχώρηση πάρα πολλών γερμανών εργατών που διαφωνούσαν με το αντισοσιαλιστικό διάταγμα του 1878, γεγονός που κατέληξε σε μια συνδιάσκεψή τους που έγινε στο Σικάγο τον Οκτώβριο του 1881.

Πριν από την άφιξη του Γιόχαν Μοστ στην Αμερική, δεν ήταν τόσο ισχυρό το κίνημα των επαναστατικών ομάδων. Η εμφάνιση του Μοστ -υποστηρικτή των απόψεων του Μπακούνιν και του Νετσάγιεφ, και ιδρυτή της Διεθνούς Οργάνωσης Εργαζομένων, γνωστής ως "Μαύρης Διεθνούς"- παραγκώνισε τους κοινοβουλευτικούς σοσιαλιστές. Στα θεωρητικά θέματα ο Μοστ δεν ήταν καθαρός αναρχικός, παρόλα αυτά, στην πράξη υποστήριξε την αναρχική τακτική της τεροριστικής δράσης ενάντια στην Εκκλησία και το Κράτος, δράση που πραγματοποιείται από το άτομο με δική του πρωτοβουλία, ώστε να μην διακινδυνεύσει ολόκληρο το κίνημα αν συλληφθεί ο δράστης της μεμονωμένης πράξης. Πίστευε ότι μόνο τα όπλα μπορούσαν να εξασφαλίσουν στους εργάτες κάποια ισότητα απέναντι στην αστυνομία και το στρατό. Πρότεινε τη δημιουργία σώματος οπλοφόρων και την εξολόθρευση της «άθλιας φάρας», της «φάρας των ερπετών», της «ράτσας των παράσιτων». Σε μια μπροσούρα του με τίτλο «Το Κτήνος της Ιδιοκτησίας» διακήρυξε ότι δεν θα έπρεπε να γίνει κανένας συμβιβασμός με την τωρινή κοινωνία, αλλά θα έπρεπε να εξαπολυθεί ανελέητος πόλεμος, μέχρι που να «καταδιωχθεί, ως το τελευταίο του κρησφύγετο και να καταστραφεί ολοκληρωτικά» το κτήνος της ιδιοκτησίας.

Παρακινημένοι από την αγκιτάτσια του Μοστ, οι εκπρόσωποι των επαναστατικών αντικοινοβουλευτικών ομάδων από 26 πόλεις συγκεντρώθηκαν στο Πίτσμπουργκ στις 14 Οκτωβρίου 1883 για να αναδιοργανώσουν τη Διεθνή Ένωση Εργατών. Και σ΄ αυτή την περίπτωση, υπάρχουν πάλι δύο ξεχωριστά στοιχεία συνενωμένα μόνο από την αντίθεσή τους ως προς την πολιτική δράση. Οι αντιπρόσωποι από τη Νέα Υόρκη και τις ανατολικές Πολιτείες με πρώτο και καλύτερο το Γιόχαν Μοστ, υποστήριξαν την ατομικιστική αναρχική τακτική, ενώ οι αντιπρόσωποι από το Σικάγο και απ' τις δυτικές Πολιτείες, καθοδηγούμενοι από τους Άλμπερτ Πάρσονς και Ώγκαστ Σπάιζ, υποστήριξαν κάποιο μείγμα αναρχισμού και συνδικαλισμού που τελικά έμεινε γνωστό σαν «Ιδέα του Σικάγου». Η παραλλαγή αυτή πλησίαζε περισσότερο τον συνδικαλισμό παρά τον αναρχισμό, στο βαθμό που αναγνώριζε το συνδικάτο σαν «εμβρυακή ομάδα» της μελλοντικής κοινωνίας και σαν μονάδα μάχης ενάντια στον καπιταλισμό. Παρόλα αυτά, τα συνδικάτα δεν επρόκειτο να αγωνιστούν για τα επιφανειακά και οπορτουνιστικά προνόμια των μεγάλων μισθών και του μικρού ωραρίου, δεν θα έμεναν ικανοποιημένα παρά μόνο με τον πλήρη αφανισμό του καπιταλισμού και τη δημιουργία της ελεύθερης κοινωνίας. Ο συνδικαλισμός, στον αγώνα του ενάντια στον καπιταλισμό, δεν θα κατέφευγε στην πολιτική δράση αλλά αντίθετα θα δυσπιστούσε απέναντι σε κάθε κεντρική εξουσία και θα διαφύλαττε κάθε προσπάθεια ενάντια στην προδοτική ηγεσία. Θα συγκέντρωνε την προσοχή του στην απευθείας δράση των μελών της

βάσης. Δύο μονάχα βασικές αρχές απόμεναν για να εναρμονιστεί απόλυτα η «Ιδέα του Σικάγου» με το σύγχρονο συνδικαλισμό: η Γενική Απεργία και το Σαμποτάζ, απόψεις που εκείνη την εποχή δεν αναπτύχθηκαν θεωρητικά.

Μια και η φράξια των δυτικών Πολιτειών ήταν μεγαλύτερη απ' όλες τις άλλες, το συνέδριο επικύρωσε τη σπουδαιότητα του συνδικαλισμού. Και η απευθείας δράση -η βία- ήταν η τακτική που θα εφαρμοζόταν. Η πλατφόρμα της Διεθνούς που δημοσιεύτηκε στο «Συναγερμό» -εφημερίδα του Σικάγου με εκδότη τον Πάρσονς- έλεγε, ανάμεσα σ' άλλα τα εξής:

«Η σημερινή κοινωνική τάξη πραγμάτων βασίζεται στη ληστεία των μη-ιδιοκτητών από μέρους των ιδιοκτητών, οι καπιταλιστές εξαγοράζουν το μόχθο των φτωχών προσφέροντας μισθούς που αρκούν μονάχα για την επιβίωση, απορροφώντας ολόκληρη την υπεραξία... Μ' αυτό τον τρόπο, ενώ οι φτωχοί στερούνται ολοένα και περισσότερο τις δυνατότητες εξέλιξης, οι πλούσιοι θησαυρίζουν ληστεύοντας ολοένα και περισσότερο... Το σύστημα αυτό είναι άδικο, παράλογο και καταστροφικό. Άρα εκείνοι που υποφέρουν κάτω απ' αυτό το σύστημα και δεν θέλουν να είναι υπεύθυνοι για τη συνέχισή του πρέπει να πολεμήσουν για την καταστροφή του με όλα τα μέσα και με όλες τους τις δυνάμεις. Οι εργάτες δεν μπορούν να ζητήσουν βοήθεια από καμιά εξωτερική πηγή στον αγώνα τους ενάντια στο τωρινό σύστημα· πρέπει να πετύχουν την απελευθέρωσή τους με τις δικές τους μόνο προσπάθειες. Μέχρι τώρα, καμιά προνομιούχα τάξη δεν παραιτήθηκε από την τυραννία, και οι σημερινοί καπιταλιστές δεν παραιτήθηκαν ποτέ από τα προνόμιά τους κι από την εξουσία τους χωρίς να εφαρμόσουν κατασταλτικά μέτρα... Είναι λοιπόν αυτονόητο ότι ο αγώνας του προλεταριάτου ενάντια στη μπουρζουαζία πρέπει να έχει βίαιο χαρακτήρα, ότι οι διαμάχες που αφορούν τις διάφορες μισθολογικές αυξήσεις δεν μπορούν να οδηγήσουν στον τελικό στόχο... Σ' αυτές τις συνθήκες, υπάρχει μονάχα μια λύση -η βία... Η αγκιτάτσια για οργάνωση, για οργανώσεις με σκοπό την εξέγερση, στην περίπτωση βέβαια που οι εργάτες θα πετάξουν τις αλυσίδες τους».

Πρόκειται για πρόγραμμα που διακήρυττε χωρίς προσχήματα την καταστροφή της υπάρχουσας οικονομικής και πολιτικής τάξης πραγμάτων, ένα πρόγραμμα που δεν θα μπορούσε να περάσει απαρατήρητο.

Στο Σικάγο, χάρη στη μεγάλη ιστορία των βιαιοπραγιών της αστυνομίας, πάρα πολλοί εργάτες προσχώρησαν στη Διεθνή - τελικά η συμμετοχή της πόλης αυτής ξεπερνούσε το 1/3 των 5.000-6.000 μελών της. Οι πιο ικανοί και εύστροφοι ηγέτες της Διεθνούς στο Σικάγο ήταν ο Πάρσονς, ο Σπάιζ, ο Σάμουελ Φήλντεν και ο Μάικελ Στσούώμπ. Οι Διεθνιστές του Σικάγου έβγαζαν πέντε εφημερίδες: το «Συναγερμό», δεκαπενθήμερη εφημερίδα στα αγγλικά με κυκλοφορία 2.000 φύλλων, την «Εργατική Εφημερίδα του Σικάγου», ημερήσια στα γερμανικά, με εκδότη τον Σπάιζ και με κυκλοφορία 3.600 φύλλων, την «Fackel», την «Vorbote» και την "Budoucnost" που γράφονταν στη βοημική διάλεκτο. Αυτός ο επαναστατικός πυρήνας διείσδυσε γρήγορα στο συνδικαλιστικό κίνημα. Επηρεασμένο απ' αυτόν τον πυρήνα το τοπικό Συνδικάτο Καπνεργατών, τον Ιούνιο του 1884, κάλεσε όλα τα συνδικάτα της πόλης να αποχωρήσουν από τη συντηρητική Συνασπισμένη Επαγγελματική και Εργατική Συνέλευση και να οργανώσουν ένα Κεντρικό Εργατικό Συνδικάτο με καθαρά αγωνιστική πολιτική. Τέσσε-

ρα συνδικάτα γερμανών εργατών απάντησαν στο κάλεσμα -οι μεταλλουργοί, οι εργάτες των σφαγείων, οι ξυλεργάτες και οι επιπλοποιοί- και αποδέχτηκαν μια κοινή διακήρυξη αρχών: «όλη η γη αποτελεί κοινωνική κληρονομιά, ο πλούτος είναι δημιούργημα της εργασίας, δεν μπορεί να υπάρχει καμία αρμονία ανάμεσα στους εργάτες και το κεφάλαιο, κάθε εργάτης οφείλει να αποσπαστεί από τα καπιταλιστικά πολιτικά κόμματα και ν' αφοσιωθεί στο συνδικάτο». Από την αρχή το Κεντρικό Εργατικό Συνδικάτο βρισκόταν σε συνεννόηση με την ομάδα των Διεθνιστών. Άλλωστε το Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα εξακολουθούσε να υποστηρίζει τη Συνασπισμένη Επαγγελματική και Εργατική Συνέλευση.

Για ένα χρόνο η ανάπτυξη του νέου Κεντρικού Εργατικού Συνδικάτου ήταν μικρή, παρόλα αυτά, στο τέλος του 1885 είχαν προσχωρήσει σε αυτό 13 συνδικάτα, ενώ η Συνασπισμένη Συνέλευση διατηρούσε 19. Ύστερα από λίγους μήνες όμως, τον Απρίλιο του 1885, συμμετείχαν στο Κεντρικό Εργατικό Συνδικάτο 22 συνδικάτα από τα οποία τα 11 ήταν τα μεγαλύτερα στην πόλη. Διατήρησε την επαφή του με τη Διεθνή και προσχώρησε στις διαδικασίες της, συμμετέχοντας στις μαζικές συγκεντρώσεις της. Άρχισε μια έντονη αγκιτάτσια για την καθιέρωση του οκτάωρου, παρόλο που όσον αφορά τα κίνητρα διέφερε από τη συντηρητική Συνασπισμένη Συνέλευση και τους Ιππότες της Εργασίας - δεν θεωρούσε σημαντική τη μείωση της εργάσιμης ημέρας αλλά τη δημιουργία κοινού εργατικού μετώπου και την πάλη των τάξεων. Ύστερα από εισήγηση του Σπάιζ, τον Οκτώβριο του 1885, υιοθέτησε την ακόλουθη απόφαση:

«Απόφασή μας είναι να κάνουμε έκκληση στην τάξη των μισθωτών να πάρει τα όπλα για να προβάλει στους

Το κάλεσμα για τη συγκέντρωση της 4ης Μάη 1886 στο Haymarket

εκμεταλλευτές της το μοναδικό επιχείρημα που μπορεί να θεωρηθεί αποτελεσματικό: ΒΙΑ. Μολονότι περιμένουμε ελάχιστα από την καθιέρωση του οκτάωρου, υποσχόμαστε με πίστη να βοηθήσουμε τα αδέλφια μας που βρίσκονται σε μειονεκτικότερη θέση σ' αυτή την ταξική πάλη με όλα τα μέσα και τη δύναμη που διαθέτουμε, εφόσον κι αυτοί θα συνεχίσουν να διατηρούν ένα ανοιχτό και αποφασισμένο μέτωπο ενάντια στους κοινούς μας καταπιεστές, τους αριστοκράτες αλήτες και τους εκμεταλλευτές. Η πολεμική μας κραυγή είναι: «θάνατος στους εχθρούς του ανθρώπινου γένους!»

Στο Σικάγο, την πρωτοβουλία για την καθιέρωση του οκτάωρου την ανέλαβε ο Σύνδεσμος για την Καθιέρωση του Οκτάωρου, στον οποίο συμμετείχαν η Συνασπισμένη Συνέλευση, το Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα και οι Ιππότες της Εργασίας - παρόλο που το Κεντρικό Εργατικό Συνδικάτο συνεργάστηκε ενεργητικά. Την τελευταία Κυριακή πριν

από την Πρωτομαγιά οργανώθηκε μια τεράστια διαδήλωση για το οκτάωρο στην οποία πήραν μέρος 25.000 άτομα και μίλησαν οι Πάρσονς, Σπάιζ, Φήλντεν και Στσούώμπ. Όταν έφτασε η μέρα του αγώνα, τα περισσότερα μέλη της κίνησης για την καθιέρωση του οκτάωρου υποστήριξαν τα συνθήματα του Κεντρικού Εργατικού Συνδικάτου και της Διεθνούς.

Η ΜΠΟΜΠΑ ΠΕΦΤΕΙ

Η απεργία ξεκίνησε στο Σικάγο με φοβερή ορμητικότητα και με τεράστιες ελπίδες επιτυχίας. Γύρω στους 40.000 εργάτες κατέβηκαν σε απεργία την 1η Μαΐου όπως είχε κανονιστεί, και τελικά έφτασαν να απεργούν 65.000 εργάτες μέσα σε τρεις ή τέσσερις μέρες. Αλλά κι αυτός ο αριθμός δεν αντιπροσώπευε ολόκληρο το δυναμικό της πόλης: χωρίς να γίνει απεργία ικανοποιήθηκε το αίτημα για μείωση της εργάσιμης ημέρας περισσότερων από 45.000 εργατών. Επιπλέον, απεργούσαν ήδη χιλιάδες εργάτες στο Λέηκ Σωρ, στο Γουώμπας, στο Σικάγο, στο Μιλγουώκη, στο Σαιν Πωλ και σε διάφορους σταθμούς μεταφορών οι απεργοί διαμαρτύρονταν για την πρόσληψη εργατών που δεν ανήκαν στο συνδικάτο. Αντιμετωπίζοντας ένα τέτοιο μαζικό κίνημα ο αρχηγός της αστυνομίας Έμπερσολντ κατάλαβε ότι η κατάσταση είναι δύσκολη και ζήτησε να βρίσκεται σ' επιφυλακή, το Σάββατο, 1η Μαΐου, ολόκληρη η δύναμη της αστυνομίας και των χαφιέδων του Πίνκερτον - δύναμη που ενισχύθηκε από ιδιωτικούς μπασκίνες, μισθωμένους πρώτα από την Εταιρεία Σιδηροδρόμων, καθώς και με ειδικούς χαφιέδες, πολλοί από τους οποίους προέρχονταν από τη Μεγάλη Στρατιά του Πότομακ. Παρόλες όμως τις πολεμικές προετοιμασίες, το Σάββατο κύλησε ειρηνικά. Η πόλη είχε γιορτινή εμφάνιση με τα εκατοντάδες κλειστά εργοστάσια και τους χιλιάδες απεργούς που περιδιάβαιναν τους δρόμους οικογενειακά. Έγιναν πορείες και μαζικές συγκεντρώσεις κι ακούστηκαν λόγοι στα πολωνικά, τα γερμανικά, τα αγγλικά και τη βοημική διάλεκτο.

Αντιμέτωποι με μιαν απεργία που παρουσίαζε απρόβλεπτη δύναμη και διάθεση αλληλεγγύης, οι μεγάλοι επιχειρηματίες και βιομήχανοι συνασπίστηκαν για να τη συντρίψουν. Στις 27 Απριλίου ιδρύθηκε ο Σύνδεσμος Βιομηχάνων Υποδηματοποιίας στον οποίο συμμετείχαν 60 βιομήχανοι αυτοπροσώπως και 160 με γραπτή δήλωσή τους. Ο Σύνδεσμος αποσκοπούσε στο συντονισμό της δράσης των εκμεταλλευτών. Τα μεγαλύτερα χυτήρια σιδήρου, χάλυβος, χαλκού και μπρούτζου διακήρυξαν ότι θ' αντιτάσσονταν στο αίτημα για την καθιέρωση του οκτάωρου. Το πρωί της πρωτομαγιάς συνεδρίασαν οι εκπρόσωποι των μεγάλων πλανιστηρίων για να αποφασίσουν με ποιο τρόπο θα αντιδράσουν ενάντια στους απεργούς. Το ίδιο βράδυ πήραν μέρος σ' αυτή τη συγκέντρωση οι ξυλέμποροι και οι εταιρείες συσκευασιών -έτσι, σύσσωμη η ξυλοβιομηχανία αποφάσισε να μην κάνει καμιά παραχώρηση στους εργάτες. Παρόλα αυτά, τη Δευτέρα 3 Μαΐου η εξάπλωση της απεργίας ήταν τρομακτική. Το ποτάμι κοντά στην ξυλεμπορική Αγορά είχε πλημμυρίσει από παρατημένη ξυλεία, ενώ έρχονταν 300 μαούνες γεμάτες φορτίο σε εκδήλωση συμπαράστασης. Οι οικοδομικές εργασίες που εκείνη την εποχή βρισκόντουσαν σε άνθιση, παρέλυσαν ξαφνικά. Τα μεγάλα χυτήρια μετάλλων και οι μεταφορικοί σταθμοί μπλοκαρίστηκαν. Για να σπάσει η απεργία ήταν πια αναγκαία μια καθαρά επιθετική ενέργεια. Τη Δευτέρα τα γκλομπ της αστυνομίας άρχισαν να διαλύουν τις πορείες και τις συγκεντρώσεις.

Το απόγευμα της ίδιας μέρας έγιναν σοβαρές φασαρίες στο εργοστάσιο Μακ Γκόρμικ Χάρβεστερ. Η αντιδικία ανάμεσα στον εργοστασιάρχη Μακ Γκόρμικ και τους εργάτες χρονολογείται από τα μέσα Φεβρουαρίου όταν η επιχείρηση κήρυξε λοκ-άουτ ενάντια στους 1.400 υπαλλήλους, αντιμετωπίζοντας έτσι το αίτημά τους να σταματήσει η δίωξη ορισμένων συναδέλφων τους που είχαν απεργήσει παλιότερα. Τους επόμενους δυο μήνες οι απεργοσπάστες, οι χαφιέδες του Πίνκερτον και οι μπασκίνες έκαναν λυσσαλέες επιθέσεις εναντίον των απεργών.

Η αστυνομία εξαπέλυσε την επίθεσή της το απόγευμα της Δευτέρας, 3 Μαΐου. 6.000 απεργοί ξυλεργάτες συγκεντρώθηκαν κοντά στο Μαύρο Μονοπάτι, ένα μίλι βόρεια απ' το εργοστάσιο Μακ Γκόρμικ, με σκοπό τη δημιουργία μιας επιτροπής που θα στελνόταν στους ξυλεμπόρους. Ενώ ο Σπάιζ μιλούσε στη συγκέντρωση, μια ομάδα 200 περίπου ατόμων αποσπάστηκε αυθόρμητα από το πλήθος των απεργών, έκανε πορεία προς το εργοστάσιο και επιτέθηκε στους απεργοσπάστες που εκείνη τη στιγμή έφευγαν για το σπίτι τους.

Μέσα σε 10-15 λεπτά πλάκωσαν οι μπάτσοι - πάνω από 200. Στο μεταξύ ο Σπάιζ και οι συγκεντρωμένοι απεργοί βλέποντας τα περιπολικά κι ακούγοντας πυροβολισμούς ξεκίνησαν για το εργοστάσιο -στο δρόμο συναντήθηκαν με τη δύναμη των γκλομπ και των όπλων- οι αστυνομικοί πυροβολούσαν ανεξέλεγκτα τους απεργούς που έτρεχαν για να ξεφύγουν. Αποτέλεσμα: τέσσερις νεκροί και πάρα πολλοί τραυματίες.

Ο Σπάιζ αγανακτισμένος από τις νέες αγριότητες της αστυνομίας πήγε βιαστικά στο τυπογραφείο της «Εργατικής Εφημερίδας του Σικάγου» και κυκλοφόρησε την ακόλουθη προκήρυξη στα αγγλικά και τα γερμανικά:

ΕΚΔΙΚΗΘΕΙΤΕ! ΕΡΓΑΤΕΣ ΣΤΑ ΟΠΛΑ!!!

*Τ' **αφεντικά** εξαπέλυσαν **τα** λαγωνι**κά τους** -την αστυνομία- **και δολοφόνησαν έξι από** τα αδέρφια **μας** σήμερα το απόγευμα **στη φάμπρικα** του Μακ **Γκόρμικ. Σκότωσαν τ'** άμοιρα αδέρφια μας **γιατί όπως** και σεις είχαν το κουρά**γιο να** μην υπακούσουν **στην** ανώτατη θέληση των **αφεντικών σας. Τους σκότωσαν** γιατί **τόλμησαν ν' απαιτήσουν** τη μείωση **των** ωρών **σκλαβιάς. Τους σκότωσαν** για να **αποδείξουν σε** σας τους «Ελεύθερους Αμερικανούς Πολίτες» ότι πρέπει να **είσαστε** ικανοποιημένοι με οτιδήποτε **αποφασίσουν να** σας **επιτρέψουν** αλλιώς θα πεθάνετε!*

*Εδώ και χρόνια υφίστασθε τις πιο **χυδαίες ταπεινώσεις**, εδώ και χρόνια υ**ποφέρετε αμέτρητα πλήγματα, αμέτρητες** αδικίες, εργαζόσαστε **μέχρι** αναισθησίας, **υποφέρετε από** τους πόνους της ένδειας **και** της πείνας· **τα** παιδιά*

"ΕΚΔΙΚΗΘΕΙΤΕ! Εργάτες στα όπλα!!!"

σας τα θυσιάσατε στον αφέντη της φάμπρικας - με λίγα λόγια όλα αυτά τα χρόνια ήσασταν δυστυχισμένοι και υπάκουοι σκλάβοι. Γιατί; Για να ικανοποιήσετε την αδηφάγα φάρα, για να γεμίσετε τα χρηματοκιβώτια του κοπρίτη, κλέφτη αφέντη σας; Όταν τώρα του ζητάτε να σας ελαφρώσει το φορτίο σας, στέλνει τα λαγωνικά του για να σας πυροβολήσουν, να σας σκοτώσουν!

Αν είσαστε άντρες, αν είσαστε τέκνα των πατεράδων σας που έχυσαν το αίμα τους για να σας ελευθερώσουν, τότε θα σηκώσετε τ' ανάστημά σας, θα δείξετε τη δύναμή σας και θα καταστρέψετε εσείς το απαίσιο τέρας που θέλει να σας καταστρέψει. Στα όπλα, σας καλούμε στα όπλα!

Τ' ΑΔΕΡΦΙΑ ΣΑΣ

Το επόμενο βράδυ μια δεύτερη προκήρυξη καλούσε σε μαζική συγκέντρωση διαμαρτυρίας στην Παλιά Αγορά της οδού Ράντολφ.

Το πρωί της Τρίτης, 4 Μαΐου, ξημέρωσε με την αστυνομία να επιτίθεται ενάντια σε 3.000 απεργούς κοντά στην 35η οδό. Οι επιθέσεις κατά των συγκεντρωμένων απεργών συνεχίστηκαν και το απόγευμα, ειδικά στη νοτιοδυτική πλευρά της πόλης. Ο δήμαρχος Χάρρισον έδωσε άδεια για μαζική συγκέντρωση εκείνη τη βραδιά και στις 7 η ώρα ο κόσμος άρχισε να συγκεντρώνεται στην Πλατεία Αγοράς, το κέντρο των ξυλεμπορικών. Μεταξύ 8 και 9 η ώρα είχαν εμφανιστεί περίπου 3.000 άτομα, ανάμεσά τους και ο δήμαρχος Χάρρισον που παρακολουθούσε σαν θεατής για να μην διασαλευτεί η τάξη. Στο αστυνομικό τμήμα της οδού Ντεμπλαίν, μισό τετράγωνο απόσταση από τη συγκέντρωση, ένα αρκετά μεγάλο σώμα αστυνομικών βρισκόταν σ' ετοιμότητα. Η συγκέντρωση ήταν πολύ ήσυχη. Ο Σπάιζ μίλησε στους απεργούς από ένα αμάξι μπροστά στο εργοστάσιο των αδερφών Κραίην. Ύστερα μίλησε ο Πάρσονς που περιορίστηκε στο θέμα του οκταώρου. Ύστερα μίλησε ο Φήλντεν. Γύρω στις 10 μια δυνατή καταιγίδα άρχισε να διαλύει τη συγκέντρωση, ενώ εκείνη την ώρα ο Σπάιζ και ο Πάρσονς είχαν φύγει. Ο μόνος που είχε μείνει ήταν ο Φήλντεν που μιλούσε στον κόσμο που ήταν ακόμα εκεί. Ο δήμαρχος Χάρρισον που είχε κρίνει ότι η συγκέντρωση ήταν ειρηνική και ότι όλα είχαν τελειώσει, έφυγε λίγο μετά τις 10, κάλεσε το αστυνομικό τμήμα για να δώσει αναφορά και μετά πήγε να κοιμηθεί στο σπιτάκι του.

Ύστερα από λίγα λεπτά, ο διευθυντής της αστυνομίας, Τζων Μπόνφηλντ, μισητός σ' όλη την πόλη για την κτηνωδία του, μπήκε επικεφαλής ενός αποσπάσματος 180 μπάτσων για να διαλύσει όσους είχαν απομείνει από τη συγκέντρωση. Η ενέργεια αυτή δεν είχε κανένα νόημα πέρα από το ότι ο Μπόνφηλντ ήθελε να προκαλέσει άλλο ένα μακελειό. Σύμφωνα με τον κυβερνήτη της Πολιτείας, Ώλντγκενλντ, «ο επιθεωρητής Μπόνφηλντ είναι ο πραγματικός υπεύθυνος για το θάνατο των αστυνομικών». Οι μπάτσοι κρατήθηκαν σε κάποια απόσταση από το αμάξι των ομιλητών και ένας λοχαγός Γουώρντ διέταξε τους συγκεντρωμένους να διαλυθούν. Ο Φήλντεν απάντησε ότι η συγκέντρωση ήταν ειρηνική. Καθώς ο Γουώρντ στράφηκε για να δώσει διαταγή στους άντρες του μια βόμβα έπεσε από ένα σημείο στο πεζοδρόμιο λίγο πιο αριστερά από το αμάξι. Η έκρηξη έγινε εκεί που στέκονταν οι μπάτσοι και τραυμάτισε 66. Απ' αυτούς οι επτά πέθαναν αργότερα. Η αστυνομία άρχισε αμέσως να πυροβολεί υστερικά το πλήθος, σκοτώνοντας αρκετούς και τραυματίζοντας 200. Πανικός ξέσπασε στη γειτονιά. Έγιναν τηλεφωνήματα σε γιατρούς. Τα φαρμακεία γέμισαν τραυματίες.

Μέχρι και σήμερα ακόμα δεν έχει εξακριβωθεί ποιος έριξε τη βόμβα. Υπάρχουν τρεις πιθανότητες:

1) ο κυβερνήτης Ώλντγκελντ υποστήριζε στο απαλλακτικό διάγγελμά του το 1893 ότι ρίχτηκε από κάποιον σαν αντίποινα για όλες τις βιαιότητες του Μπόνφηλντ και της αστυνομίας. *«...Αποδεικνύεται ότι κατά πάσα πιθανότητα η βόμβα ρίχτηκε από κάποιον που ζητούσε προσωπική εκδίκηση, ότι οι αρχές ακολούθησαν μια τακτική που ήταν φυσικό να προκαλέσει όλα όσα προκάλεσε, ότι αρκετά χρόνια πριν από το επεισόδιο της Παλιάς Αγοράς δεν είχαν σημειωθεί εργατικές ταραχές και ότι σε αρκετές περιπτώσεις πολλοί εργάτες που δεν ήταν ένοχοι καμιάς κατηγορίας είχαν δολοφονηθεί, και κανένας από τους δολοφόνους δεν πέρασε από δικαστήριο. Οι μαρτυρίες που δόθηκαν στους ανακριτές και εκτέθηκαν εδώ αποδεικνύουν ότι σε δύο τουλάχιστον περιπτώσεις πυροβολήθηκαν άτομα και σκοτώθηκαν καθώς έτρεχαν, πράγμα που αποδεικνύει ότι δεν υπήρχε κανένας λόγος να πυροβοληθούν· παρόλα αυτά δεν κατηγορήθηκε κανείς. Στο Σικάγο έγιναν πολλές απεργίες κατά τις οποίες η αστυνομία όχι μόνο επιτέθηκε ενάντια στους ανθρώπους, αλλά και χωρίς καμιά νομική δικαιοδοσία εισέβαλε και διέσπασε ειρηνικές συγκεντρώσεις· σε πολλές περιπτώσεις που δεν ήταν ένοχοι στο παραμικρό».*

2) Η πιθανότητα ενός προβοκάτορα δεν πρέπει να απορριφθεί εντελώς. Η αστυνομία του Σικάγου εκείνη την εποχή ήταν ικανή για κάτι τέτοιο. Το πρωί μετά την έκρηξη της βόμβας ο επιθεωρητής Μπόνφηλντ έκανε την εξής ανακοίνωση:

«Θα λάβωμεν δραστικά μέτρα διά την σύλληψιν των ηγετών της υποθέσεως αυτής. Η ενέργεια της χθεσινής νυκτός θα αποδείξει ότι η βομβιστική και δυναμιτιστική φρασεολογία δεν ήτο απλή πομφόλυξ... Η επίθεσις εναντίον ημών ήτο κτηνώδης και θρασύδειλος». (Η υπογράμμιση έγινε από τον ίδιο τον Μπόνφηλντ).

Η υπογραμμισμένη πρόταση ίσως υποδηλώνει μια παλιά πρόθεσή του να αποδείξει ότι η «δυναμιτιστική φρασεολογία» δεν ήταν «απλή πομφόλυξ».

3) Υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να ήταν ένοχος ο αναρχικός Ρ. Στσνάουμπελτ, γαμπρός του Μ. Σισουώμπ. Το γεγονός ότι συνελήφθηκε δύο φορές και αφέθηκε ελεύθερος σε περίοδο που η αστυνομία συνελάμβανε και φυλάκιζε όλους τους αναρχικούς και συμπαθούντες που μπορούσε να αρπάξει, δημιουργεί την υποψία ή μάλλον τη βεβαιότητα ότι η αστυνομία ήθελε να τον ξεμπερδέψει για να μπορέσει να καταδικάσει τους οκτώ σημαντικότερους επαναστάτες ηγέτες.

Ο δικαστής Γκάρυ που αναθεώρησε την υπόθεση επτά χρόνια μετά την πρώτη δίκη παραδέχτηκε πως ήταν πολύ πιθανή η ενοχή του Στσνάουμπελτ και πως η απαλλαγή του μπορεί να έγινε όταν ακριβώς ήταν ο σημαντικότερος ύποπτος. Ο Γκάρυ συμπέρανε, παρόλα αυτά, ότι «ή ο Στσνάουμπελτ ή κάποιος άλλος πέταξε τη βόμβα, πράγμα που δεν έχει και τόσο μεγάλη σημασία».

Οι εφημερίδες, όχι μόνο στο Σικάγο, αλλά και παντού, άρχισαν να σπέρνουν τον πανικό. Απαίτησαν την εκτέλεση όλων των ανατρεπτικών στοιχείων. Μέσα σε λίγες μέρες η αστυνομία συνέλαβε τους κυριότερους αναρχικούς επαναστάτες της πόλης - τους Σπάιζ, Φήλντεν, Στσουώμπ, Άντολφ Φίσερ, Τζωρτζ Ένγκελ, Λούις Λινγκ, Όσκαρ Νημπ και άλλους, ακόμα και τους 25 τυπογράφους της "Εργατικής Εφημερίδας". Ο μόνος που διέφυγε ήταν ο Πάρσονς που η αστυνομία δεν μπορούσε να τον συλλάβει παρά το φοβερό κυνηγητό. Όταν ανακοινώθηκε ο θάνατος του

μπάτσου Μ. Τζ. Ντήγκαν οι εφημερίδες απαίτησαν κραυγαλέα βιαστικές δίκες στο κακουργιοδικείο. Για αρκετές βδομάδες αναζωπύρωναν το αίσθημα τρομοκρατίας που επικρατούσε στο κοινό. Οι τίτλοι τους ήταν χαρακτηριστικοί: *Αιμοδιψή κτήνη, Ερυθροί ρουφιάνοι, Ερυθροί ταραξίες, Κατασκευαστές βομβών, Ερυθροί αγκιτάτορες, Αναρχικοί δυναμιτιστές, Αιμοδιψή τέρατα, Εκσφενδονιστές βομβών, Βομβολάτρες*. Η εφημερίδα Chicago Tribune έγραφε στις 6 Μαΐου: «Τα φίδια αυτά θράφηκαν και αναζωογονήθηκαν με τη λιακάδα της ανοχής και πήραν θάρρος να επιτεθούν ενάντια στην κοινωνία, το νόμο, την τάξη και την κυβέρνηση». Και η Chicago Herald της ίδιας ημέρας: «Ο όχλος που παρακινήθηκε από τον Σπάιζ και τον Φήλντεν σε δολοφονίες δεν αποτελείται από αμερικανούς. Είναι καθάρματα από την Ευρώπη που ζήτησαν καταφύγιο σ' αυτές τις ακτές για να καταχραστούν τη φιλοξενία μας και να περιφρονήσουν τις αρχές της χώρας». Η Chicago Interocean: «Για μήνες, για χρόνια, αυτά τα μικροπρεπή υποκείμενα διαλαλούσαν τα στασιαστικά κι επικίνδυνα δόγματά τους». Η Chicago Journal της 7ης Μαΐου: «Η Δικαιοσύνη θα πρέπει να είναι πολύ αυστηρή όταν θα περιλάβει τους κρατούμενους αναρχικούς. Οι νόμοι που αφορούν τη συνενοχή σ' εγκλήματα είναι τόσο σαφείς ώστε οι δίκες τους δεν θα πρέπει να κρατήσουν πολύ».

Η τροφοδότηση της υστερίας του κοινού κατάντησε να είναι πρωταρχική δραστηριότητα της αστυνομίας. Ύστερα από τρία χρόνια, κατά τη διάρκεια μιας συνέντευξής του, ο αρχηγός της αστυνομίας, Έμπερσολντ, παραδέχτηκε: «Ήτο τακτική μου να κατευνάσω τα πνεύματα όσο το δυνατόν ταχύτερον μετά την 4ην Μαΐου 1886. Η γενική αναταραχή ήτο εις βάρος της πόλεως του Σικάγου. Άλλωστε ο λοχαγός Στσάακ επεζητούσε την αναταραχήν. Ήθελε να ανεύρη βόμβας πανταχόθεν... Μετά την διάλυσιν των αναρχικών ομάδων, ο Στσάακ ήθελε να εξαπολύσει τους άνδρας του διά να οργανώσουν εκ νέου τας διαλελυμένας ομάδας». Η αστυνομία πήρε στα χέρια της τους καταλόγους συνδρομητών της "Εργατικής Εφημερίδας" και άρχισε μαζικές εφόδους. Στις αίθουσες συγκεντρώσεων, στα τυπογραφεία, στα σπίτια γινόντουσαν διαρρήξεις και έρευνες· συνελάμβαναν και φυλάκιζαν οποιονδήποτε είχε έστω και ελάχιστη σχέση με το ριζοσπαστικό κίνημα. Η αστυνομία φρόντιζε οι επιδρομές της να έχουν αποτελέσματα. Κάθε μέρα ανακάλυπταν πυρομαχικά, καραμπίνες, μαχαίρια, ντουφέκια, πιστόλια, ξιφολόγχες, αναρχικά φυλλάδια, κόκκινες σημαίες, ανατρεπτικά πανό, φυσίγγια, εγχειρίδια, σφαίρες, μολύβι, υλικά για την κατασκευή τορπιλών, κάλυκες σφαιρών, δυναμίτη, βόμβες, οβίδες, καψούλια, μηχανήματα, ψεύτικες πόρτες για κρύπτες, υπόγειες γαλαρίες σκοποβολής. Κάθε εύρημα της αστυνομίας διατυμπανιζόταν από τις εφημερίδες. Απλώθηκε η φήμη ότι ο «Μοστ» θα ερχόταν από τη Νέα Υόρκη, προφανώς για να κλιμακώσει το κύμα δολοφονιών, οπότε η αστυνομία παρέταξε επιδεικτικά έξω από το σταθμό τους χαφιέδες της. Μαζεύτηκε πλήθος για να υποδεχτεί τον επικίνδυνο επισκέπτη, ο Μοστ όμως δεν φάνηκε. Η κατάλληλη ατμόσφαιρα για τη δίκη είχε προετοιμαστεί προσεκτικά.

"ΑΦΗΣΤΕ Ν' ΑΚΟΥΣΤΕΙ Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΛΑΟΥ"

Όταν συνεδρίασε το κακουργιοδικείο, στα μέσα Μαΐου, κατηγόρησε τους Ώγκαστ Σπάιζ, Μάικελ Στσουώμπ, Σάμουελ Φήλντεν, Άλμπερτ Πάρσονς, Άντολφ Φίσερ, Τζωρτζ Ένγκελ, Λούις Λινγκ και Όσκαρ Νημπ, όλοι τους βασικά μέλη της Διεθνούς, σαν υπεύθυ-

νους για τη «δολοφονία» του Ματίας Τζ. Ντήγκαν στις 4 Μαΐου. Η δίκη ορίστηκε για τις 21 Ιουνίου στο δικαστήριο του Κουκ Κάουντυ με δικαστή τον Τζόζεφ Γκάρυ. Δημόσιος κατήγορος ήταν ο πολιτειακός εισαγγελέας Τζ. Γκρίνελ. Οι κατηγορούμενοι όρισαν 4 συνήγορους. Η δίκη άρχισε ενώ η αστυνομία έκανε τις συγκλονιστικές της αποκαλύψεις, οι εφημερίδες αράδιαζαν μυθιστορίες για αναρχικές συνωμοσίες που αποσκοπούσαν σε μαζικές δολοφονίες και το κοινό ούρλιαζε απαιτώντας γρήγορα την εκτέλεση των κατηγορούμενων. Στην αρχή της προανάκρισης ο Πάρσονς που είχε διαφύγει τη σύλληψη για έξι βδομάδες, βάδισε μέσα στο δικαστήριο και παραδόθηκε για να δικαστεί, συναντώντας τους συντρόφους του στο εδώλιο των κατηγορουμένων.

Από κείνη τη στιγμή δύο γεγονότα απέδειξαν ότι η δίκη δεν ήταν ούτε κατά προσέγγιση δίκαιη. Πρώτον, ο δικαστής Γκάρυ ανάγκασε και τους οκτώ κατηγορούμενους να δικαστούν μαζί, αυξάνοντας έτσι τον κίνδυνο παραδοχής όλων των ειδών αποδεικτικών στοιχείων. Δεύτερον, χάρη σ' ένα απίθανο τέχνασμα οι ένορκοι δεν διαλέχτηκαν με το συνηθισμένο τρόπο της τυχαίας κλήρωσης, αλλά αντίθετα από ένα κλητήρα διορισμένο από τον πολιτειακό εισαγγελέα. Ένας επιχειρηματίας του Σικάγου, ο Ο. Σ. Φαίνβορ, στην ένορκη κατάθεσή του δήλωσε ότι ο κλητήρας του είχε πει μπροστά σε μάρτυρες: «Εγώ χειρίζομαι αυτή την υπόθεση και ξέρω τι πρέπει να κάνω. Τα άτομα αυτά θα κρεμαστούν σίγουρα. Διαλέγω αυτούς ακριβώς τους ενόρκους γιατί οι κατηγορούμενοι θα τους απορρίψουν ασυζητητί και τελικά θα χάσουν τον καιρό τους και τις ενστάσεις τους. Θ' αναγκαστούν να τους δεχτούν απλώς γιατί τους θέλει ο δημόσιος κατήγορος». Ο δικαστής με πολύ έξυπνες ερωτήσεις κατάφερε να θεωρηθούν κατάλληλοι ένορκοι πολλοί που είχαν παραδεχτεί ανοιχτά τις προκαταλήψεις τους απέναντι στους κατηγορούμενους και οι οποίοι απορρίπτονταν εντελώς από την υπεράσπιση. Χρειάστηκαν 21 μέρες για να διαλεχτούν οι ένορκοι και εξετάστηκαν 981 υποψήφιοι. Τελικά η υπεράσπιση εξάντλησε το δικαίωμα ένστασης και έτσι διαλέχτηκαν οι 12 ένορκοι που ανάμεσά τους ήταν κι ένας συγγενής θύματος από τη βόμβα.

Η εισηγητική ομιλία του πολιτειακού εισαγγελέα Γκρίνελ μετά την παρουσίαση των στοιχείων έγινε στις 14 Ιουλίου και διαβεβαίωσε τους ενόρκους ότι θα εμφανιζόταν ο άνθρωπος που είχε ρίξει τη βόμβα. Πράγμα βέβαια που ήταν αδύνατον. Παρόλα αυτά έγινε προσπάθεια να στηριχτεί η κατηγορία στη μαρτυρία δύο υποτιθέμενων αναρχικών που μηρύκασαν τα «επίσημα» στοιχεία, παρουσιάζοντας κάποια ιστορία για την ύπαρξη τρομοκρατικής συνωμοσίας σύμφωνα με τα οποία θα ανατινάζονταν με δυναμίτη όλα τα αστυνομικά τμήματα, ένα κάθε φορά που θα εμφανιζόταν η γερμανική λέξη *Rhue* στην "Εργατική Εφημερίδα". Η μαρτυρία των δύο αυτών ατόμων σαρώθηκε εντελώς από την υπεράσπιση. Όταν λοιπόν ξεφούσκωσε κι αυτό το μπαλόνι αποκαλύφθηκαν άλλα παράξενα στοιχεία. Ένας άλλος μάρτυρας, ο Γκίλμερ, που αποδείχτηκε επαγγελματίας ψευδομάρτυρας, ορκίστηκε ότι είχε δει ένα αντικείμενο που έμοιαζε με βόμβα ανάμεσα στους Σπάιζ, Στσουώμπ και Στσνάουμπελτ και ότι είχε παρατηρήσει αυτό τον τελευταίο να ρίχνει τη βόμβα ενάντια στους αστυνομικούς. Επιπλέον, πάρα πολλοί αστυνομικοί προσπάθησαν να αποδείξουν ότι ο Φήλντεν τους είχε πυροβολήσει πίσω από το αμάξι των ομιλητών, οι ισχυρισμοί τους όμως αποδείχτηκαν αβάσιμοι...

Παρά τη δημιουργία συναισθηματικής ομίχλης γύρω από τα γεγονότα, το

Κράτος, όπως παρατήρησε ο κυβερνήτης Ώλντγκελντ δεν κατάφερε ποτέ να ανακαλύψει ποιος έριξε τη βόμβα. Δεν μπόρεσε επίσης να αποδείξει την ύπαρξη κάποιας συγκεκριμένης συνωμοσίας από μέρους των κατηγορουμένων.

Με την εξέλιξη της υπόθεσης, οι οκτώ κατηγορούμενοι κατέληξαν να δικάζονται για τις ιδέες τους, παρόλο που δεν επέτρεψαν στην υπεράσπιση να παρουσιάσει μαρτυρίες σχετικές με τη θεωρία του αναρχισμού. Βασιζόμενος στο γεγονός ότι οι γενικές αρχές των αναρχικών αποτελούσαν προτροπή για την καταστροφή όλων των καπιταλιστών, ο δικαστής Γκάρυ επέτρεψε στον δημόσιο κατήγορο να συμπεράνει την ύπαρξη συγκεκριμένης συνωμοσίας. Οι ένορκοι αιφνιδιάστηκαν με αποσπάσματα από διάφορα εμπρηστικά άρθρα της εφημερίδας «Συναγερμός» και της «Εργατικής Εφημερίδας». Η αστυνομία επέδειξε στους ενόρκους μια σειρά δεματιών δυναμίτη και διάφορες βόμβες με καταχθόνιους μηχανισμούς, παρόλο που τα πιο πολλά απ' αυτά τα «στοιχεία» είχαν βρεθεί σε μίλια απόσταση από το σημείο της έκρηξης και ύστερα από βδομάδες ολόκληρες. Το θέαμα των εκθεμάτων προκάλεσε το επιθυμητό αποτέλεσμα: προξένησε τρόμο. Η υπεράσπιση εναντιώθηκε στην παρουσίαση άσχετων στοιχείων που αποσκοπούσαν στην πρόκληση εχθρικών συναισθημάτων αλλά το δικαστήριο απέρριψε όλες τις ενστάσεις της. Ο δικαστής Γκάρυ αποκάλυψε έτσι την προκατάληψή του, όπως παραδέχτηκε αργότερα ο κυβερνήτης Ώλντγκελντ.

Η συνοπτική διαδικασία μπροστά στους ενόρκους άρχισε στις 14 Αυγούστου. Έληξε με την αγόρευση του πολιτειακού εισαγγελέα Γκρίνελ: «Δικάζεται ο Νόμος. Δικάζεται η Αναρχία. Οι άνθρωποι αυτοί διαλέχτηκαν από τους ενόρκους και θεωρήθηκαν ένοχοι γιατί ήταν ηγέτες. Δεν είναι περισσότερο ένοχοι απ' ότι οι χιλιάδες που τους ακολουθούν. Κύριοι ένορκοι, καταδικάστε τους, κάντε τους παράδειγμα προς αποφυγήν, κρεμάστε τους και θα σώσετε τους θεσμούς μας, την κοινωνία μας». Όπως είχε προβλεφθεί οι ένορκοι ανακοίνωσαν την απόφασή τους στις 20 Αυγούστου: τους χαρακτήρισαν όλους ένοχους και επέβαλαν την ποινή του απαγχονισμού στους επτά κατηγορούμενους, ενώ στον Όσκαρ Νημπ επέβαλαν φυλάκιση 15 χρόνων. Η υπεράσπιση έκανε έφεση για νέα δίκη τον Σεπτέμβριο. Η έφεση απορρίφθηκε και οι καταδικασμένοι κλήθηκαν να απολογηθούν. Οι απολογίες τους ήταν λεπτομερειακές, κράτησαν τρεις μέρες και απευθύνονταν όχι μόνο στο δικαστήριο αλλά και στους εργάτες όπου κι αν βρίσκονταν.

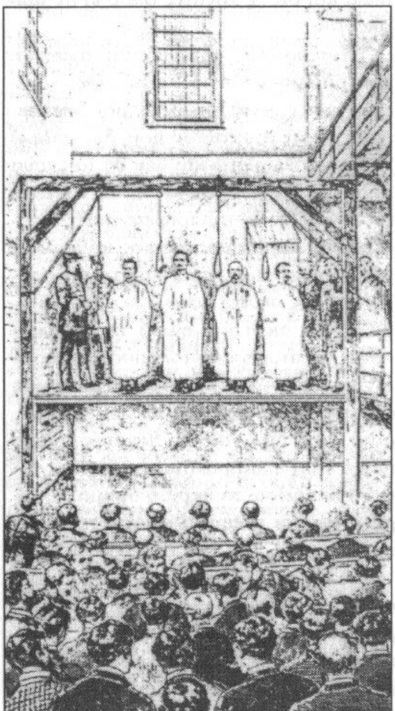
Ύστερα από μια μεγάλη ανάλυση των απόψεών του ο Σπάιζ είπε: «Λοιπόν, αυτές είναι οι ιδέες μου. Αποτελούν μέρος του εαυτού μου, δεν μπορώ να τις αποχωριστώ και δεν θα το έκανα ακόμα κι αν μπορούσα. Κι αν νομίζετε ότι μπορείτε να συντρίψετε αυτές τις ιδέες που κερδίζουν έδαφος κάθε μέρα και περισσότερο, αν νομίζετε ότι μπορείτε να τις στείλετε στην κρεμάλα -αν επιβάλλετε άλλη μια φορά τη θανατική ποινή σε άτομα που τόλμησαν να πουν την αλήθεια - και σας προκαλώ να μας αποδείξετε σε ποιο σημείο είπαμε ψέματα - σας λέω ότι αν ο θάνατος είναι η ποινή γιατί διακηρύχτηκε η αλήθεια, τότε θα πληρώσω το ακριβό τίμημα με περηφάνια και τόλμη! Φωνάξτε το δήμιό σας!»

Ο Τζωρτζ Ένγκελ είπε: «Μισώ και πολεμάω όχι τον καπιταλιστή σαν άτομο, αλλά το σύστημα που του δίνει τα προνόμιά του. Η μεγαλύτερή μου επιθυμία θα ήταν να μπορέσουν να αναγνωρίσουν οι εργάτες ποιοι είναι οι φίλοι τους και ποιοι οι εχθροί τους».

Και με το θάρρος που είχε δείξει κατά τη διάρκεια της δίκης, ο Λινγκ που ήταν τότε μόνο 21 χρονών, είπε:

«Επαναλαμβάνω ότι είμαι εχθρός της *τάξης* που επικρατεί σήμερα και επαναλαμβάνω ότι θα την πολεμήσω με όλες μου τις δυνάμεις, όσο μπορώ ακόμα να ανασαίνω... Σας απεχθάνομαι! Απεχθάνομαι την τάξη σας, τους νόμους σας, την εξουσία σας που στηρίζεται στη βία. Κρεμάστε με γι' αυτό!»

Η εκτέλεση της καταδίκης αναβλήθηκε μια και η υπόθεση παρουσιαζόταν στο Ανώτατο Δικαστήριο του Ιλλινόις. Αφού εξετάστηκε για αρκετούς μήνες και παρά το γεγονός ότι η δίκη έβριθε σφαλμάτων νομικής φύσης, το Ανώτατο Δικαστήριο επικύρωσε την απόφαση

του κατώτερου δικαστήριου το Σεπτέμβριο του 1877. Όλες οι εργατικές οργανώσεις παντού, εκτός από τους Ιππότες της Εργασίας, ζήτησαν χάρη για τους καταδικασμένους αναρχικούς. Τις τελευταίες μέρες ο Φήλντεν και ο Στσουώμπ έκαναν αίτηση για χάρη και ζήτησαν μετατροπή της ποινής. Οι άλλοι απαίτησαν Ελευθερία ή θάνατο. Ο κυβερνήτης Όγκσλμπυ μετέτρεψε την ποινή του Φήλντεν και του Στσουώμπ σε ισόβια και έτσι μεταφέρθηκαν στις κρατικές φυλακές του Τζόλιετ μαζί με τον Νημπ. Ο Λινγκ απέφυγε το ικρίωμα την προηγούμενη της εκτέλεσης πυροδοτώντας ένα τσιγάρο με δυναμίτη μέσα στο στόμα του. Οι υπόλοιποι τέσσερις κρεμάστηκαν στις 11 Νοεμβρίου 1887.

«Οι θηλιές στήθηκαν γρήγορα, οι κουκούλες κατέβηκαν. Τότε κάτω από τα καλύμματα ακούστηκαν τα εξής:

ΣΠΑΪΖ: Θάρθει μια εποχή που η σιωπή του τάφου μας θα είναι πιο ισχυρή από τις φωνές που στραγγαλίζετε σήμερα.

ΕΝΓΚΕΛ και ΦΙΣΕΡ: Ζήτω η Αναρχία! Αυτή είναι η ευτυχέστερη στιγμή της ζωής μου!

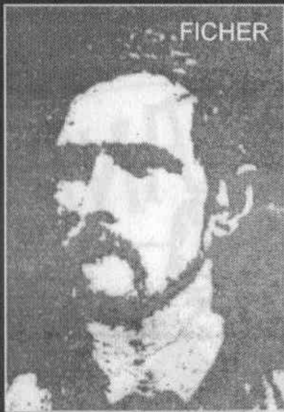
ΠΑΡΣΟΝΣ: Ω, άνθρωποι της Αμερικής, θα μου δώσετε την άδεια να μιλήσω; Αφήστε με να μιλήσω Σερίφη Μαίτσον. Αφήστε να ακουστεί η φωνή του λαού, Ω!».

Ύστερα από χρόνια, μετά από αναθεώρηση της δίκης, οι Φήλντεν, Στσουώμπ και Νημπ απαλλάχτηκαν της κατηγορίας και απελευθερώθηκαν.

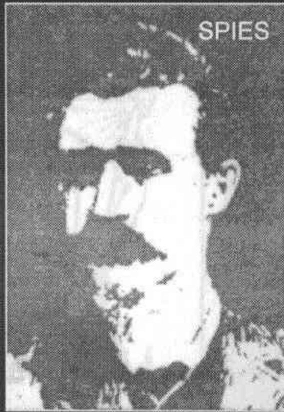
* * *

SCWAB

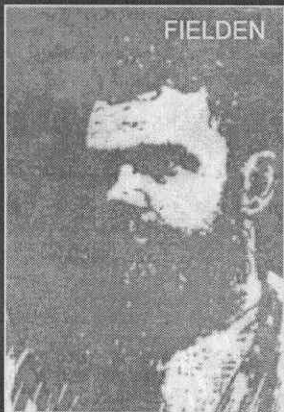
FICHER

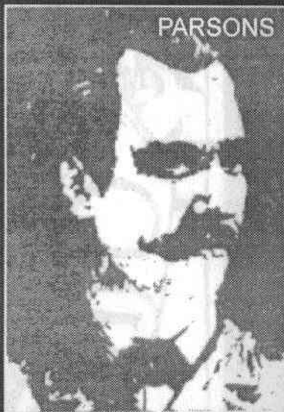
SPIES

NEEBE

FIELDEN

PARSONS

ENGEL

LINGG

Η μπροσούρα του Σ. Γιελέν 1886: Η ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ, Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑΣ, εκδόθηκε τον Απρίλη του 2001, σε 2 χιλ. αντίτυπα, από το περιοδικό ORA NIHIL, στα πλαίσια της σειράς των μικρών εκδόσεων γνωριμίας με τις απαρχές και την ιστορία του αναρχισμού. Στην ίδια σειρά έχουν ήδη κυκλοφορήσει οι μπροσούρες 1) Μώρις Κράνστον: ΕΝΑΣ ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΡΞ ΚΑΙ ΜΠΑΚΟΥΝΙΝ και 2) Ρούντολφ Ρόκερ: Ο ΜΑΡΞ & Ο ΑΝΑΡΧΙΣΜΟΣ. Για επικοινωνία: Τ.Θ. 31421 Τ.Κ. 100 35 Αθήνα

"Σε κάθε αιματηρή εξέγερση αυτή ανθίζει πανέμορφη και αληθινή..."